

3. Zadania do wykładu
analiza 3B

1. Załóżmy, że równanie $F(x, y) = 0$ opisuje krzywą na płaszczyźnie xy przechodzącą przez punkt (x_0, y_0) . Niech $(\partial F/\partial y)(x_0, y_0) \neq 0$. Pokazać, że ta krzywa może być lokalnie opisana jako wykres funkcji $y = g(x)$. Pokazać, że prosta prostopadła do $\nabla F(x_0, y_0)$ jest prostą styczną do wykresu funkcji $y = g(x)$ w punkcie (x_0, y_0) .
2. Pokazać, że z równania $4xy^2 - 2xz^5 + 3y^3z^2 = 12$ można obliczyć z jako funkcję od x i y w pobliżu $(0, 1, 2)$. Obliczyć $(\partial z/\partial x)$ i $(\partial z/\partial y)$ w punkcie $(0, 1)$.
3. Pokazać, że z równania $x^3z^2 - z^3yx = 0$ można obliczyć z jako funkcję od x i y w pobliżu $(1, 1, 1)$, ale nie w pobliżu $(0, 0, 0)$. Obliczyć $(\partial z/\partial x)$ i $(\partial z/\partial y)$ w punkcie $(1, 1)$.
4. Znaleźć ekstrema funkcji $z(x, y)$ zadanej niejawnie równaniem

$$\begin{aligned}x^2 + y^2 + z^2 - 2x + 2y - 4z - 10 &= 0 \\(x^2 + y^2 + z^2)^2 - a^2(x^2 + y^2 - z^2) &= 0 \\5(x^2 + y^2 + z^2) - 2(xy + yz + zx) &= 72\end{aligned}$$

5. Z twierdzenia o funkcji uwikłanej obliczyć dy/dx dla

$$\frac{x}{y} = 10, \quad x^3 - \sin y + y^4 = 4, \quad e^{x+y^2} + y^3 = 0.$$

6. Zbadać rozwiązalność układu

$$\begin{aligned}3x + 2y + z^2 + u + v^2 &= 0 \\4x + 3y + z + u^2 + v + w + 2 &= 0 \\x + z + w + u^2 + 2 &= 0\end{aligned}$$

dla u, v, w jako funkcji od x, y, z w pobliżu $x = y = z = 0$, $u = v = 0$, i $w = -2$.

7. Zbadać rozwiązalność układu

$$\begin{aligned}y + x + uv &= 0 \\uxy + v &= 0\end{aligned}$$

dla u, v względem x, y w pobliżu $x = y = u = v = 0$. Sprawdzić również bezpośrednio rachunkiem.

8. Zbadać, czy z układu

$$\begin{aligned}u &= x + xyz \\v &= y + xy \\w &= z + 2x + 3z^2\end{aligned}$$

można obliczyć x, y, z względem u, v, w w pobliżu $(x, y, z) = (0, 0, 0)$.

9. Niech $f(x, y) = ((x^2 - y^2)/(x^2 + y^2), xy/(x^2 + y^2))$. Czy odwzorowanie z $\mathbb{R}^2 \setminus (0, 0)$ w $\mathbb{R}^2$ jest lokalnie odwracalne w pobliżu $(x, y) = (0, 1)$?
10. (a) Określmy funkcje $x, y : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ wzorami $x(r, \theta) = r \cos \theta$ i $y(r, \theta) = r \sin \theta$. Pokazać, że

$$\left. \frac{\partial(x, y)}{\partial(r, \theta)} \right|_{(r_0, \theta_0)} = r_0.$$

- (b) Kiedy można utworzyć gładką funkcję odwrotną $r(x, y), \theta(x, y)$? Sprawdzić bezpośrednio i z użyciem twierdzenia o funkcji odwrotnej.

(c) Rozważmy przekształcenie dla współrzędnych sferycznych w $\mathbb{R}^3$:

$$x = \varrho \sin \varphi \cos \theta$$

$$y = \varrho \sin \varphi \sin \theta$$

$$z = \varrho \cos \varphi.$$

Pokazać, że

$$\frac{\partial(x, y, z)}{\partial(\varrho, \varphi, \theta)} = \varrho^2 \sin \varphi.$$

(d) Kiedy możemy obliczyć $(\varrho, \varphi, \theta)$ w języku (x, y, z) ?

11. Czy można z układu

$$\begin{aligned}xy^2 + xzu + yv^2 &= 3 \\u^3yz + 2xv - u^2v^2 &= 2\end{aligned}$$

obliczyć $u(x, y, z)$ i $v(x, y, z)$ w pobliżu $(x, y, z) = (1, 1, 1)$, $(u, v) = (1, 1)$? Obliczyć $\partial v / \partial y$ w $(x, y, z) = (1, 1, 1)$.

12. Znaleźć pierwsze i drugie pochodne cząstkowe funkcji $z(x, y)$ w punkcie $x = 1$, $y = -2$, $z = 1$ zadanej niejawnie równaniem $x^2 + 2y^2 + 3z^2 + xy - z - 9 = 0$.
13. W jakim obszarze płaszczyzny układ równań $x = u + v$, $y = u^2 + v^2$, $z = u^3 + v^3$, gdzie parametry u i v przebiegają wszystkie wartości rzeczywiste, określa z jako funkcję zmiennych x i y ? Znaleźć pierwsze pochodne cząstkowe funkcji $z(x, y)$.
14. Zagadnienie rozkładu wielomianu $x^n + a_{n-1}x^{n-1} + \dots + a_0$ na czynniki liniowe jest w pewnym sensie zadaniem o funkcji odwrotnej. Współczynniki a_i są znanymi funkcjami zależnymi od n pierwiastków r_i . Chcemy obliczyć pierwiastki jako funkcje zależne od współczynników w pewnym obszarze. Dla $n = 3$, zastosować twierdzenie o funkcji odwrotnej do tego zagadnienia i zobaczyć efekt.